

ƏLİAĞA VAHİD

TAMAHIN NƏTİCƏSİ

ADA Universitetinin
təşəbbüsü və dəstəyi ilə nəşr edilir.

Əliğa Vahid
1895-1965

“Tamahın nəticəsi”
Əliağa Vahidin ilk kitabıdır.
Bu kiçik kitabça 1916-cı ildə
Bakıda çap edilmişdir.

ADA Universiteti
“Tamahın nəticəsi” adlı kitabçanın
müasir Azərbaycan əlifbasında nəşrini
Əliağa Vahidin 130 illiyinə
hədiyyə edir.

MÜNDƏRİCAT

Oxucuların diqqətinə	7
“Tamahın nəticəsi”	9
Lüğət və qeydlər	19
Orijinal səhifələr	32-22

OXUCULARIN DİQQƏTİNƏ

Kitabçanın orijinal ölçülərinə
və tərtibatına sadıq qalınmışdır.

Orijinal versiyada
səhifə nömrələri (2-8)
səhifələrin üst tərəfində göstərilmişdir;
altıdakı nömrələr bizim əlavə etdiklərimizdir.

Kitabçanın sonuna, 1916-cı il nəşri tam
həcmdə əlavə edilmişdir.

UŞAQLAR KİTABXANASI ƏDƏD: 1

TAMAHIN NƏTİCƏSİ

Uşaqlara məxsus ibrətli kitabçadır.

Yazanı: Əliağa "Vahid"

Nəşriyyati-Qulamov

Qiyməti 4 qəpik

Baku

Hicri 1334 – miladi 1916

Дѣтская библіотека № 1.

"ТАМЕУНЪ НЕТИДЖАСИ"

(результаты жадности)

соч. Али-Ага (Ваидъ)

Издание Гуламова

Цѣна 4 коп.

БАКУ,

Эл.-тип. Бр. Оруджевыхъ.

19 $\frac{28}{9}$ 16.

Hekayəti-molla və öküz

Girdi bir molla bir gözəl bağə

Baxdı şövq ilə bir sola, sağə

Seyri-bağ eylər ikən ol molla

Bir öküz oldu nagəhan peyda

Meyvələr meyl qılcaq ol heyvan

Verdi üz mollaya tamah o zaman

Başladı molla da o dəm yeməyə

Gəlməz ol qədr kim yedi, deməyə

Gördü bağ sahibi bu əhvali

Müxtəsər, oldu kardan hali

Çağırıb nökerin bərabərinə

Böylə fərmayış etdi nökerinə

Durma! Tez kəndini yetir zinhar

Mollanı bağ içindən eylə kənar

Bu sözü çün eşitdi ol nöker

Ərz qıldı o dəmdə ey sərvər

Səbəbi bəs nədir bunun bu zaman –

Bana bu sirrin əslin eylə bəyan?

Mollanı görcək eylədin nifrət

Öküzü qovmadın, nədir hikmət?

Dedi öz nökerinə ol salar

Guş qıl mətləbi qılım izhar

Yesə bir dəfə gər öküz yeyəcək!

Durmayıb bağdan ötüb gedəcək!

Qaldı ki molla: o yeyib doymaz!

Zərrəcə meyvədən əsər qoymaz

Hələ ondan əlavə də molla

Doldurar ciblərini sər-ta-pa

Nəsihət

İndi lazımdır hər bir insanə

Alimə, rində, əhli-ürfanə

Anlasın, bilsin öz qəbahətini

Aqibət çəkməsin nədamətini

Olmasın böylə bir işə mail

Böylə iş əqli eyləyəər zail

Gər qəni-təb ola cahanda kişi

Heç eşidməz zəmanə sərzenişi

Xod tamahkar ola əgər adəm

Rişxənd eyləyərdə ona aləm

Var idi bir əziz dövlətmənd

Əhli-fəqri müdam edərdi pəsənd

Bir gün açmışdı süfreyi-ehsan

Cəm idi məclisində pirü cavan

Durdu bir şəxs o dəm ayaq üstə

Çəkdi bəzm içrə ah ahəstə

Sordular neyşə eylədin nalə?

Vaqif et bizləri bu əhvalə?

Qıldı bu növ' mətləbin izhar:

Mana lazımdı bir qədər dinar!

Vardı ol bəzmdə bir əhli-səxa

Xahişin eylədi o şəxsin əda

Gördülər eyləyir yenə fəryad

Sandılar hiyləyə edib mötad

Qıldılar anə çox məzəmmətlər

Çəkdi xəlq içrə çox xəcalətlər

Tamahın az edərsə gər insan

Xoşlayar öylə bir kəsi əyan

Tamah – insanı eyləyəər rüsva

Necə rüsvalıq etdi ol molla

Özgənin dikmə malına gözünü

Eyləmə xəlq içində xar özünü

Məqsədin olmaq isə ali-nam

Bil nədir dəhrdə həlalü haram

Etmə ol molla tək özün rüsva

Xəlq zənn etməsin səni molla

Adəm və Həvvə

Ravi söylər bu düz rəvayətdir

Oxu! Öyrən! Gözəl hekayətdir.

Bundan əlqissə bir zaman əqdəm

Çıxdı cənnətdən həzrəti-Adəm

Səbəbi noldu eyləyim izhar,

Nə cəhətdən [ol] Adəm oldu kənar

Əmr qılmışdı Xaliqi-ələm

Məskən et cənnət içrə ya Adəm!

Eylə bu bağda səyahətlər!

Öz muradınca istirahətlər

Meyl qılma məbadə buğdayə

Tapşır əlbət bu növ' Həvvayə!

Eylə bu şərrdən anı agah

Qılmasın meyli-buğda ol nagh!

Gör tamah axır onlara netdi

Çarə yox, iş qərardan ötdü

Uydular bəs ki nəfsi-şeytanə

Axır aldatdı onları danə

Baği-cənnətdən oldular ixrac

Qaldılar ruyi-cənnətə möhtac

Düşdülər Qeys tək biyabanə

Yandılar bəs ki nari-hicranə

Tapdılar cəm ikən pərişanlıq

Çəkdilər aqibət peşimanlıq

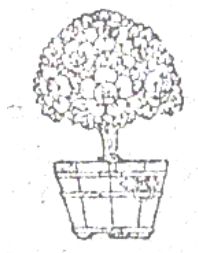
“Şeyx Sədi” kitabxanası

“Şeyx Sədi” kitabxanasında hər cür məktəblərə lazım olan kitablar, dəftərlər və sair ləvazimat ilə hər növ tarixi və başqa qisim əşar, teatro, opera və operetta kitab və kitabçaları satılır.

Adres: Baku, Spasski və Suraxanski küçələrin tini, mağazın “Şeyx Sədi” Qulamov.

Адресъ: Баку, Спасск. ул. уг. Сурахан.

магазинъ "Шейхъ-Саади" Гуламова.

LÜĞƏT VƏ QEYDLƏR

ol: o
nagəhan: birdən-birə
kar: iş
fərmayış: əmr; buyruq
salar: başçı
guş qılmaq: qulaq asmaq
gər: əgər
sər-ta-pa: başdan-ayağa
nədamət: peşmanlıq
zail: puç; məhv
qəni-təb: gözütöx
sərzəniş: məzəmmət
xod: özü
dövlətmənd: varlı
müdam: həmişə
pəsənd etmək: xoşlamaq; saymaq
pirü cavan: qoca və cavan
bəzm: məclis
əhli-səxa: səxavətli, əliaçıq adam
əda: yerinə yetirmək
mötad: adət
anə: ona
ali-nam: adlı-sanlı; şanlı
dəhr: dünya
ravi: rəvayət danışan
əlqissə: qıyası; əlqərəz
əqdəm: qabaq
Xaliqi-aləm: aləmi yaradan, Allah
anı: onu
ruyi-cənnət: cənnət üzü
bəs ki: xeyli; bəs deyənə qədər
nari-hicran: ayrılıq odu
əşar: şeirlər

“Nə cəhətdən [ol] Adəm oldu kənar”: mətnin əslində “ol” sözü yoxdur və misranın vəznı pozulmuşdur; vəznı düzəltmək üçün əlavə etdik.

Qeys: Şərqdə məşhur “Leyli və Məcnun” əfsanəsinin qəhrəmanı Məcnunun əsl adı Qeysdir.

Spasski: Bakıda, indiki Zərgər-palan küçəsi.

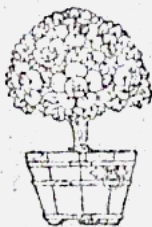
Suraxanski: Bakıda, indiki Dilarə Əliyeva küçəsi.

ORIJINAL SƏHİFƏLƏR

«شیخ سعدی» کتابخانه سی

«شیخ سعدی» کتابخانه سنده هر
مکنبله لازم اولان کتابکر، دفترلر و سایر لوازمات
ایله هر نوع تاریخی و باشقه قسم اشعار، تبا
اوپهرا و اوپه راتنا کتاب و کتابچه لری ساتیلر.

آدریس: باکوه، سپاسکی و سوراخانسکی
کوچه لرک تینی مغازین «شیخ سعدی» غلام اوف
Баку, Спасск. ул. уг. Сурахан.
магазинъ „Шейхъ-Саади“ Гуламова.

تاپشور البت بونوع حوایه!

ایله بوشردن آنی آگاه

قیلماسون! میل بوغدا اول ناکاه

کور طمع آخراونلاره نتدی

چاره یوق ایش قراردن اوتدی

اویدیلار بسکه نفس شیطانیه

آخر آلداتدی اونلاری دانه

باغ جنتدن اوا دیلار اخراج

قال دیلار روی جنته محتاج

دوشدیلر قیس تک بیابانه

یان دیلار بسکه نار هجرانه

تاپدیلار جمع ایکن پریشانلق

چکدیلر عاقبت پشیمانلق

خلاق؛ ظن ایتمه سون سنی ملا

﴿ آدم و حوا ﴾

راوی سویلار بودوز روایتدر

او قو!، او کرن! کوزل حکایتدر:

بوندن القصه بر زمان اقدم

چیقدی جنتدن حضرت آدم

سببی نه اولدی ایلیوم اظهار:

نه جهتدن آدم اولدی کنار

امر قیللمشدی خالق عالم

مسکن ایت جنت ایچره یا آدم!

ایله بو باغده سیاحتلر!

اوز مراد گنجه استراحتار

میل قیلاما: مبادا بوغدايه

کوردیلر ایلیور یذه فریاد
 صاندیلار حیلله ایدوب معتاد
 قیلدیلار آنه چوق مذمتار
 چکدی خلق ایچره چوق خجالتار
 طمعین آز ایدرسه - کر انسان
 خوشلیار اوילה بر کسی اعیان
 طمع ؛ انسانی ایلیر رسوا
 نیجه رسوالق ایتدی اول ملا
 اوز که ناک تیکمه مالینه کوزیگی
 ایلمه خلق ایچنده خوار اوزیگی
 مقصدک اولماق ایسه عالینام
 بیل نه در دهرده حلال و حرام
 ایتمه اول ملا تک اوزک رسوا

ریشخند ایلیر او گنا عالم
 واریدی بر عزیز دولتمند
 اهل قبری مدام ایدردی پسند:
 بر کون آچمشدی سفره احسان
 جمع ایدی مجلسنده پیرو جوان
 دوردی بر شخص اودم ایاغ اوسته
 چکدی بزم ایچره آه، آهسته
 سوردیلار نه ایشه ایلدک ناله؟
 واقف ایت بزلری بواحواله؟
 قیلدی بونوع مطلبین اظهار:
 مکا لازمدر بر قدر دینار!
 واردی اول بزمده براهل سخا
 خواهشین ایلدی اوشخصک ادا

ذره‌جه میوه‌دن اثر قویماز

هله اوندن علاوده ملا

دول‌دورار جیلرینی سر تاپا

❦ نصیحت ❦

ایمدی لازمدر هر بر انسانه

عالمه، رنده، اهل عرفانه

آنلاسون، بیلسون اوز قباحتی

عاقبت چکمسون ندامتی

اولماسون بویله بر ایشه مایل

بویله ایش عقلی ایلیر زایل

کرغنی طبع اولاجهانده کیشی

هیچ ایشیدمز زمانه سر زنش

خود طمعکار اولاجا آدم ۴۵

دورما! تیز کندیگی یتور زنهار
 ملانی باغ ایچندن ایله کنار
 بو سوزی چون ایشیتدی اول نو کر
 غرض قیلدی اودمده ای سرور
 سببی بس نه در بونک بو زمان-
 بکا بو سرین اسلین ایله بیان؟
 ملانی کورجک ایلدک نفرت
 او کوزی قاومادک نه در حکمت؟
 دیئدی اوز نو کرینه اول سالار
 کوش قیل مطلبی قیلوم اظهار
 ییسه بردفعه کر او کوز ییه جک!
 دورمایوب باغدن اوتوب کیده جک!
 قالدی که ملا: اویوب دویماز!

حکایت ملا و اوکوز

کی-ردی بر ملا بر کوزل باغ-ه

باقدی شوقیله برسول-ه، ساغ-ه

سیر باغ ایلرایکن اول ملا

بر او کوز اولدی ناکه-ان پیدا

میوه-لر میل قیلجاق اولجیوان

ویردی یوز ملایه طمع اوزمان

باشلادی ملاده اودم یمکه-ه

کلمز اولقدر کیم یشدی دیمکه-ه

کوردی باغ صاحبی بو احوالی

مختصر، اولدی کاردن حالی

چاغیروب نو کرین برابرینه-ه

بویله فرمایش ایتدی نو کرینه

اوشاقلار كتبخانهسى. عدد: ۱

طمعك نتيجہسى

اوشاقلارہ مخصوص عبرتلى كتابچہ در.

يازانى: على آقا «واحد»

نشریات غلام اوف

قيمتى ۴ قپك

باكو

هجري ۱۳۳۴ — ميلادى ۱۹۱۶

Дѣтская библіотека № 1.

„ТАМЕУНЪ НЕТИДЖАСИ“

(результаты жадности)

соч. Али-Ага (Вайдъ)

Издание Гуламова

Цѣна 4 коп.

БАКУ,

Эл. тип. Бр. Оруджевыхъ.

19²⁸/₉ 16.

Transliterasiya edərək nəşrə hazırlayan:

Azad Ağaoğlu

Filoloq, tərcüməçi

Redaktor:

Mehdi Gəncəli

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

ISBN 978-9952-8426-0-9

9 789952 842609

